

Sahib ve Başmuharriri
SİRET BAYAR

Memleket menafine aid yazılara
sayfalarımız açıktır.
Basılmayan yazılar geri
verilmez.

ULUS SESİ

— SİYASAL GÜNDELİK TÜRK GAZETESİ —

Sayı 875

17 Mart 1938

Perşembe

Sayısı 100 Paradır.

Onbirinci yıl

Kuruluş yılı 1 Ağustos 1927

C. H. Partisi Kamutay Gurubu Hariciye Vekilimizin Hatay müzakerelerinin son safhası

hakkındaki beyanatını ve Başbakanla Maliye Bakanının izahatını tasvip etti

Ankara 16 A.A —
Cümhuriyet Halk
partisi Kamutay
gurubunun dünkü
toplantısında Ha-
riciye vekili Hatay
müzakerelerinin son
safhası hakkında
izahat vermiş, göç-
menler meselesinin
gurupca teşkiledi-
lecek bir komisyo-
na tevdi kararlaş-

tırılmış. Başvekil
Celal Bayar ile ma-
liye vekili sayım
vergisinde yapıla-
cak tenzilatı dair
büyük millet meclis-
sine sevk edilen ka-
nun layihası hakkın-
da beyanatta bulun-
muşlardır. Hükû-
metin beyanatı müt-
tefikan alkışla tas-
vip edilmiştir.

Kamutay Konuşmaları

Ankara 16 A.A —
Kamutay bugünkü
toplantısında ruz-
namedeki madde-
lerin kabulundan
sonra hükûmet proğ-
ramında da temas
edilen vergi tenzi-
latına aid kanunun
meclise verildiğini
ve bunun bir an ev-
vel kabulunu temin
için alakadar encü-
melere müştereken
tetkik edilmesini is-
temiş ve bu münase-
betle buhran ve
müvazene vergile-
rine aid tenzilat hak-
kındaki kanun da
yakında meclise ve-
rileceğini bildirmiş-
tir.

Yabancı Basınlarda

Romen Basını:

Celâl Bayar

Hükûmet reisliği ezici
vazifesini on iki sene müd-
detle işgal etmiş olan Ge-
neral İsmet İnönü, kendi-
ni yorulmuş hissederek,
biraz istirahat etmek mü-
saadesini talep etti. Bu
tamamen hak edilmiş bir
istirahattı. Atatürk bu se-
fer, hükûmetin başına bir
askeri değil fakat tecrübe
edilmiş bir iktisadçı olan
Türkiye İş Bankasının mü-
essisi ve İktisad Vekili
Bay Celâl Bayarı çağırdı.
Celâl Bayar devletin
en yüksek vazifesine eriş-
miş bulunuyor, çünkü mil-
li savaşın mebedinden beri
memleket halâskârına ar-
kasında mevki almak me-
ziyetini göstermişti.

Atatürk, Türk halkını,
istiklâle kavuşturduktan
sonra, onun dahili ve ha-
rici emniyetini temin et-
meğe çalışmaktadır. Mem-
leket müsterihtir ve sevgi
ve sükûnet içinde yaşı-
maktadır. Dahilde, aile
ocaklarının saadet ve sükû-
netini tehdid eden hiç

bir hareket yoktur. Ha-
ricte, hiç bir tehlike mev-
cud değildir. Türkiye'nin
iktisadi istiklâlinin fethine
atılmak için, zaman mü-
saiddir. Şimdi Celâl Ba-
yar ve teknisiyenlerinin
saatidir.

Atatürk, bu saat, Cüm-
huriyetin tesisinden daha
çok evvel, uzun zaman-
dan beri derpiş ve temen-
ni etmiştir. Bu saat, Celâl
Bayar ve onun teknisiyen-
ler, maliyeciler ve müte-
hassıslar ordusunun saa-
tidir. Celâl Bayar, her
şeyden evvel, bir teknisi-
yendir. Atatürk iktidarın
dizgiülerini onun eline
tevdi etmekle, memleke-
tin, maliye ve sanayileş-
me feyzi ikbalinin büyük
teknik başarıları yolunda,
emniyet ve metotla iler-
lemesi hakkındaki arzusu-
nu müşahhaslandırmış o-
luyor.

Bu hareketi sevk ve
idare edebilmek, memle-
ketin her tarafına mühen-
dis ve mütehassıs ordula-
rını saçabilmek için, bu

—Sonu 3 nci sayfada—

Radyo Haberlerimiz

M. Hitler Berlinde

Berlin 17 Radyo:
Bay Hitler dün öğ-
leden sonra Berline
gelmiştir. Saat 17 de
on binlerce halk ta-
rafından karşılanan
Alman devlet reisi
Başvekâlet balko-
nuna çıkarak biri-
ken halka bir nu-
tuk söylemiş ve hal-
kın şiddetli alkışları
arasında biten bu
nutkunda Avustur-
yanın ilhakı etra-
fında izah vererek

ezcümle demiştir ki:
Almanya, büyük
Almanya olmuştur.
ve böyle kalacaktır.

Avusturya polisleri

Viyane 17 Radyo:
Adedi 7500 zü bulan
polis memurları Her-
man meydanında
Alman polis müdü-
rünün önünden geç-
mişlerdir. Polis mü-
dürü, polis memur-
larına muhalif ha-

B. Mussolini

Siyasî Nutkunu söyledi

Roma 17 Radyo:
Mussolini dün öğle-

reket edenlerin me-
muriyetlerinden
uzaklaştırılacağını
söylemiştir.

Viyanede bazı Ya-
hudi mağazalarına
vaki tecavüzlere
Avusturya polisi se-
yirci kalmıştır,

den sonra siyasî bir
nutuk söylemiştir.
Avrupanın bulanık
hadiselerle Avus-
turya hadisesini izah
eden bu nutuk rad-
yolarla neşrolun-
muştur.

Mussolini bu nut-
kunda Avusturya-
nın yirmi senelik
hadiselerine temas

ederek nasyonal sos-
yalist Avustuyanın
bir tarihçesini yap-
mış ve ezcümle de-
miştir ki:

Avusturya hak-
kında gazetelerde
bir çok sözler söy-
lenmiştir. Bunlar
tarihin seyrini de-
ğiştirmekten aciz-
dir.

HAYAT VE KÂİNAT

Yazan: Sedat Yesugey

— 19 —

Bütün Radyum inşaatının yüzde ikisini teşkil eden şualara beto şuaları denilir. Bunların sür'atı saniyede 100 — 200 bin kilometre arasındadır. Bunlar miknatisin müsbet kutbu tarafından kuvvetle inhiraf ettirilir. Şu halde beto şuaları menfi elektrik cüzülerinden müteşekkildir. Bunların cisimlere girbe kabiliyeti çok fazladır. Meselâ bir santim kahlınlığındaki alüminyum tabakasından geçebilir.

Üçüncü nevi şualara gama şuaları denilir. Bunlar çok küçük dalga tulü olan şualardır. Fiziki evsaf itibarile röntken şualarından başka hiç bir şey değildir.

Başka cisimlere geçme yani nüfuz kabiliyeti çok yüksektir. Müsbet veya menfi miknatisten hiç müteessir olmadıkları için elektirigi hiç bir mahiyetleri yoktur.

Şimdi radyum cisminin tahallül safhalarını tetkik edelim: Ortaya ne şekilde ve ne evsafıta arö mahsullerinin çıktığını ve en son hangi cismin hasil olabileceğini görelim:

Yukarıda söylediğimiz gibi Radium evvelâ Emon-tasyonne tahavvül eder. Yalnız radyum yarısına kadar inebilmesi için geçecek zaman pek uzundur. (1580) senedir. Radiumdan hasil olan Emon-tasyon cismide tahallül ederek kısmen helyum kısmen de radyum B. cismine tahavvül eder. Bir

miktar Emontasyon'un yarısına kadar inebilmesi için 3,85 gün geçmesi lâzımdır. Radium B. de bu şeklini muhafaza edemez ve tahallül ederek radyum C cismine hasil eder. Yarısına kadar inmesi için geçmesi lâzım gelen zamana yarı kıymet zamanı dersek radyum C. nin yarı kıymet zamanı (26,6) gündür. Radium C. de tahallül ederek radyum D. yi meydana getirir. Radium D. nin yarı kıymet zamanı (19,5) gündür. Buda radyum F. yi meydana getirir. Radium F. in bir ismi de yukarıda adı geçen polonyum cismidir. Polonyumda tahallül ederek radyum kurşun denilen cismi meydana getirir. Radium kurşun artık tahallül etmez. Ve bu noktada radyumun tahallülü de durur.

Bu suretle meydana gelen kurşun, kimya noktasından adı kurşundan hiç fark edilmez, her türlü evsaf itibarile ona benzer. Yalnız atom vezinleri arasında bir fark vardır. Adi kurşunun atom ağırlığı (206) radyum kurşunun atom ağırlığı (2072) dir.

Radium cismi de ihtimalki üranyum cismine tahallülü ile meydana gelmiş bir aro mahsülüdür. Yalnız bunun için çok uzun bir zamana ihtiyaç vardır.

— Sonu Var —

İngiliz Avam Kamarasında

Londra 17 Radyo: Avam kamarasında İngilterenin Çekoslovakya tahütleri karşısındaki hattı hareketi konuşulmuştur. Hariciye Nazırı Lord Halifaks

diktatlık memleketlerin hareketleri önünde İngilterenin lakayt kalamiyacağını ve Çekoslovakya'ya bir taarruz vukuunda ona yardım edileceğini

ŞEHİR ve İLÇE HABERLERİ

İlimizin 938 yılı bütçesi

İlimizin 938 yılı Hususî İdare bütçesi (348,633) lira olarak tesbit olunmuştur. Tabi ikmal edilerek bu günlerde vekâlete sunulacak olan bu yıl bütçesiyle vilâyetin kültür işlerine 69,632 lira, ziraat, baytarlık, sıhhat ve hayir işlerine 26142 lira, muhtelif hizmetlere de 65083 lira para ay-

rılmış yol, köprü ve diğer Nafia işleri için adi ve fevkalâda bütçeye 130552 lira tahsisat konulmuştur.

Bütçeye konulan tahsisatla bu yıl 30 yataklı modern bir hastane binası yapılacak, birinci caddenin parke ile döşenmesine devam edilecektir.

Vali konağı

Firdevs mevkiinde inşa edilecek olan vali konağının temeli bulunmuştur. Bu günlerde inşaata başlanacaktır.

Hariçte ilk modern

bir bina olarak yapılacak olan bu bina Mardin şehrinin harice doğru büyümesine ön ayak olacaktır.

İspanya meselesi hakkında İngilterenin noktai nazarı

Londra 17 Radyo: İspanya meselesi hakkında Avam kamarasında beyanatta bulunan Hariciye Nazırı, İspanyada her iki taraftaki yabancı kuvvetlerin bulunduğuna ve hükûmetin

söylemiş ve serih teahhütlerden ictinab etmiştir.

muttali olduğu vakalara ve ademî müdahale komitesinin vaziyetine dair izahatta bulunmuş ve ezcümle demiştir ki:

Ademî müdahale komitesi İspanyada yabancı kuvvetlerin bulunması önüne geçmeğe muvaffak olamamış, bununla beraber müdahale-

Garib Vak'alar

Domates Çekirdeğinden yağ çıkarılıyor

Son seneler içinde Avrupa ve Amerikada domates pek büyük bir rağbet kazanmaktadır. Domates konserveleri çok sürüm temin edilmektedir. 1934 senesinde Fransada domates konserve fabrikaları 37,000 ton domates işlemişlerdir. Halbuki 1930-32 senesinde işlenen mikdar 32,000 tondur...

Domateslerden arta kalan çekirdek ve posalar âlimlerin nazarı dikkatini celbeylemiştir. İlk evvel teşebbüsata girişen İtalyan âlimleri olmuşlardır. Çekirdekleri ayırdıktan sonra bunları kurutmuşlar ve bunlardan bir nevi yağ çıkarmışlardır. Bu yağ sabunhanelerde kullanılmaktadır. Keten yağına katılarak boyalarda dahi kullanılmaktadır. Harbi umumiden evvel boyalarda hep ketenyağı kullanılırdı. Şimdi tercihan üzüm çekirdeği veya domates çekirdeği yağı istimal edilmektedir.

BU GÜNKÜ POSTALAR

Saat 11 de Nusaybin, Kızıltepe, Derik saat 13 te Savur, Midyat, Gercüş, İdil Cizre ve Diyarbakır postaları gelecek saat 18 de Tren postası gidecektir.

Bu gece gidecek Tren Ekisprestir.

lerin enternasyonal bir şekil almasına mani olmuştur.

Yabancı Basınlarda

Romen Basını:

Celal Bayar

— Baş 1 inci yüzde —
sefer, yeni neviden bir
generalin intihabı lâzım
geliyordu. Eserine bakı-
lınce görülür ki, bu adam
Celâl Bayar idi.

Celâl Bayar, Türklerin
bir bankayı işletmeye ve
senayi ve ticarete muvaf-
fakiyetle sulûkâ muktedir.
olmadıkları hakkındaki
batıl fikri yıkamış mı
idi? Feyizli bankalar tesis
eden adam o değilmi idi?

Bütün bu muvaffaki-
yetli inisiyativleriyle, şim-
diki hükûmet reisi, Tür-
kün iyi bir asker olduğu
kadar mükemmel bir ma-
liyeci ve idareci olduğunu
bütün dünyaya ispat et-
memişmidir? Şefin intihabı
bı o halde çok yerindedir.
Celâl Bayar, fikirleri itiba-

riyle çok demokrat ve
moderndir. Türkiye'nin o-
nun gibi şeflere ihtiyacı
vardır. Bir çok memle-
ketlerde tatbik edilen ak-
sine olarak, âciz ve ehli-
yetsizlere tenezzül etme-
yen Celâl Bayar, eleman-
larını daima elitler arasın-
dan seçmektedir. Bu elit
zümreyi Türk gençliği a-
rasında bulmaktadır.

Bu bir kaç sarıh tarife
le görülüyorki, yeni ka-
bine reisi nazariyelerden
ziyade eser ve başarılarla
istinad etmeyi tercih eden
bir idealisttir.

Bu prensiplere ve Ata-
türk gibi bir rehberle malik
olan Celâl Bayarın müs-
takbel eserleri ancak de-
vamı ve faydalı olabilir.

Ph. Nazhoğlu

60 Milyon lira Sermayeli
Mahallî idareler banka-
sı kurulacak

İç bakanlık, bele-
diyelerin olduğu gi-
bi, hususî idareler-
leköy sandıklarının
da senede yüzde beş
istiraki ile belediye-
ler bankasını geniş-
leterek 60 milyon
lira sermayeli bir
mahallî idareler
bankası kurulması

kararındadır. Ba-
kanlık bu hususta-
ki hazırlıklarını ik-
mal etmiş ve lâzım
gelen kanun proje-
sini hazırlamıştır.

Göçmen
Yurtdaşlarımız

Türlü tarihlerde
hicret ve sığınma
suretiyle yurdumu-
za gelen 1172 Tür-
kün vatandaşlığı-
mıza kabulü bakan-
lar heyetince tasvib
olunmuştur.

Radyo Haberleri

Romanya
Hariciye Nazırı

Bükaeş 17 Radyo :
Hariciye Nazırı me-
busan meclisinde
siyasî meseleler hak-
kında bir nutuk söy-
lemiş ve bu nutkun-
da Avusturya me-
selesine de temas
etmiştir.

Nazır, Avrupada
bir aydanberi cere-
yan eden siyasal
hadiseleri anlatırken
Belçikanın vaziyeti
ve istiklâl politikası
etrafında izahat ver-
miştir.

Çekoslovakya'ya yardım

Perağ 17 Radyo :
Çekoslovakya'ya va-
ki bir taarruz ha-
linde Fransanın yar-
dına koşacağı bildi-
rilmektedir.

Bir
Yaz
Gecesi..
Pazartesi günü Neşredi-
lecektirAnnelere
Öğüt

Çocuk Esirgeme
Kurumu Genel Mer-
kezi sıfır yaştan bir
yaşına kadar çocu-
ğun nasıl bakıla-
cağını öğreten An-
nelere öğütün Bi-
rinci sayısını yeni-
den bastırmıştır.

Birinci sayı öğüt
birer aylık yazılmış
12 tane mektuptur.

İkinci sayı öğüt:
Çocukların nasıl
besleneceğini ve ma-
malarının nasıl ha-
zırlanacağını öğre-
tir.

Her iki öğütleri
isteyenlere kurum
parasız olarak gön-
derir. «Ankarada
bulunan Çocuk E-
sirgeme Başkanlı-
ğına» bir yazı ile
adres bildirirmeniz
kâfidir.

Yurtdaş!

Yiyeceğin, geyece-
ğin velhasıl her şe-
yin yerlisini kullan-
mayı yeni içtimâî
ahlâk emreder.

PIYASA

Cinsi	Kilosu	
	Kr.	Sn.
Buğday	4	
Arpa	3	50
Un (Bir çuval)	650	
Darı	3	
Nohut	3	50
Mercimek	3	50
Pirinç	19	
Sade Yağ	95	
Tere yağı		
Zeytin yağı	60	
Yün	45	
Deri	38	
Badem	18	
Badem içi	70	
Ceviz	15	
Ceviz içi	35	
Mahlep	25	
Mazi	16	
Kesme Şeker	35	
Toz şeker	32	
Kahve	130	
Sabun	55	
Çay	350	
Kuru üzüm	20	
Pekmez	18	
Bal	40	
Pestil	11	
Suçuk	40	

ULUS SESİ

ABONE ve İLÂN
Şartları

Abone Şartları

Aylığı	Türkiye için	
	Kuruş	Haric için
Üç Aylığı	300	1500
Altı Aylığı	450	800
Seneliği	800	

İLÂN ŞARTLARI

İlânın beher satırından
(10) Kuruş alınır.

İlân neşrinden mesuliyet
kabul edilmez.

Günü geçen nushalar
(10) kuruştur.

Mardin Vakıflar Direktörlüğünden

Vakfı	Cinsi	Mevkii	Muhammen bedeli	
			Lira	Kuruş
Melek Mahmut	Dükkân	Babissor	10	
Cami kebir	Sülüs dükkân	Eski kasaplar	10	
Haremeyin	Dükkân	Kasaplar	20	
"	"	"	10	
"	"	"	20	
"	"	"	10	
Camii kebir	"	Camii kebir	25	
"	"	Attarlar	60	
Şeyh Abban	"	"	50	
İbrahim Bey	Hane	Tekke mahallesi	25	

Yukarıda evsafı ve muhammen bedeli yazılı vakıf yerlerin mülkiyeti
satılmak üzere müzayedeye çıkarılmıştır. İhale günü 22 Mart 938 salı gü-
nü saat 13 tedir. Taliplerin bu gün ve saatta Vakıflar idaresinde hazır
bulunmaları ilân olunur.

8/11/14/71

23
Nisan
Çocuk Haftasının
başlangıcıdır

İDARE HANESİ
Eski Halkevi Binası Hususi Daire
Telgraf Adresi
Mardinde "Ulus Sesi,"

MARDİN'DE ULUS SESİ

Umumî Neşriyat ve Yazı işleri
Direktörü
M. Siret Bayar
Basıldığı yer: (ULUS SESİ) Basımevi

YÜZDE 20 TENZİLATLA Ucuz kitap Satışları Başladı

Satış Yeri

Ulus Sesi Basımevinde gazete
ve kitap bayii Cemal Işınay

AİLE DOKTORU

Her Ailenin Sıhhatı ile
alakadar olan çok güzel
bir eserdir.
Matbaamızdan arayınız.

MODEL

Aylık Moda
mecmuası

9 numaralı İkincikânun
sayısı çıktı

Bütün Bayanlara ve
kadın terzilerine tav-
siye ederiz.

Diş Hekimi

Hilmi Kıymaz

Birinci cadde Ticaret
odası karşısındaki

Hususi muayenehane-
sinde her gün saat
2 den 18 e kadar has
talarını kabul eder.

Doktor - Operator Saim Kesen

Ameliyatlarını mutedil şeraitle
yapmağa başlamıştır

PAZARTESİ ve CUMA GUNLERİ
fukaralara meccanen bakmaktadır

Adres: Postahane yanında, Park karşısında

halis Morina Balık Yağları

Büyük şişesi 60 kuruş

Satış Yeri: Abdo Teppo
Mardin Birinci cadde No. 165

ELMAS MAKAS

C. Yavuz

Kadın Terzisi

Birinci cadde Singer acentesi yanında

Dikişlerin güzelliği ve ucuzluğu ile

Rekor kırmıştır

Beğenilmeyen malların parasını
derhal öder

Bir dafa tecrübe bunu ispat eder

Güven Tecimevi

Gaz, Benzin, makina yağları,
Mişlen otomobil lastiklerinin

Toptan ve Perakende

EN UCUZ SATIŞ YERİDİR

MODERN

TÜRKİYE

MECMUASININ

3 üncü sayısı çıktı

Nushası 15 kuruştur

Gazete müvezzilerinden arayınız

MARDİN

Ulus Sesi Basımevi

Doğu İllerinin en modern bir BASİMEVİDİR

Her nevi Defter, Çek, Bono, Makbuz, Kâğıt başlıkları
Kartvizit, Davetiye kartları, Duvar Afişleri, Sinema
ve Tiyatro Biletleri çok güzel bir şekilde basılır ve
kısır bir müddet içinde teslim edilir.

Yeni getirttiğimiz fantazi, kübik harflarla çok
şık reçete kâğıdı basılır.

Verilecek siparişler, gönderilecek paralar Mardinde (Ulus Sesi
Basımevi) İdare müdürlüğü namına gönderilmelidir.

Dışarıdan gönderilecek sipariş nümunelerinin okunaklı bir
surette yazılmasını sayın müşterilerimizden dileriz.